

مبانی و مفاهیم ریسک

گردآورندگان و مولفین:

سید محمد تقی فضل هاشمی، رسول رحمتی نودهی

محمد رضا طیبی

سرشناسه	فضل هاشمی، سید محمد تقی، ۱۳۵۶
عنوان و نام پدیدآور	مبانی و مفاهیم ریسک
مشخصات نشر	تهران: گسترش فرهنگ کتاب، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ س: جدول
شابک	۹۵۴۹۷-۶۰۰-۹۷۸-۲۰۰۰/۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبای محترم
یادداشت	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی http://opac.nlia.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	رحمتی نودهی، رسول، ۱۳۵۶
شناسه افزوده	طیعی، محمد، ۱۳۵۱
شماره کتابشناسی ملی	۳۸۴۰۵۶۹

مبانی و مفاهیم ریسک

مؤلفین	سید محمد تقی فضل هاشمی، رسول رحمتی نودهی
ناشر	محمد رضا طیبی
ناظر فنی	گسترش فرهنگ کتاب
طراح جلد و صفحه آرا	حسین پارسایان
سال و نوبت چاپ	فرزاد شکریابی
شمارگان	۱۳۹۴ / اول
شابک	۱۰۰۰
قیمت	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۹۷-۱-۹
	۲۰۰/۰۰۰ ریال

پیشگفتار

همه روزه در نقاط مختلف دنیا، حوادث ناگواری مانند سیل، زلزله، طوفان، تگرگ، گردباد و... روی می‌دهد که ممکن است شما با برخی از آنها مواجه شده باشید. در داخل اجتماع کوچک خانواده و دوستان و همکاران خود نیز روزانه با حوادث و وقایع مختلفی روبرو شده و یا از تجربه این حوادث توسط اطرافیانتان آگاه می‌شوید. وقایعی همچون تصادف، آتش‌سوزی، بیماری، ورشکستگی، خرابی لوازم و تجهیزات، سوء استفاده‌های مالی، نزاع، مسائل حقوقی و ده‌ها مورد دیگر، همه از پدیده‌هایی هستند که می‌تواند فرد و یا سیستم را از اهداف پیش‌بینی شده خود منحرف نماید. اما این خطرات بخشی از زندگی طبیعی هر سیستمی بوده و قبول این خطرات مستلزم عبور از مسیری است که برای رسیدن به اهداف، تدوین و طراحی شده است.

در زندگی اجتماعی نیز افراد اغلب در دوستی‌های خود با دیگران دست به خطرپذیری می‌زنند. افراد جامعه نه تنها برای نیازهای اساسی و زنده ماندن، بلکه به منظور ارضاء کنجکاوی‌ها و اکتشاف برخی حقایق، دست به انتخاب‌های بزرگی می‌زنند که همیشه با نتیجه مثبت همراه نیست. این امر مختص جامعه امروز بشری نیست بلکه در طول تاریخ مردان و زنان زیادی همواره مجبور بوده و هستند که دست به انتخاب بزنند. انتخاب‌هایی که گاه با تبعات منفی همراه است و این امر جزء لاینفک زندگی روزمره بوده و هست. درواقع این امر همان ریسک است که همواره بخشی از فرآیند زندگی بوده، با این حال در دوران کنونی، به نظر می‌رسد که جامعه مدرن به

نحو چشمگیری به مسئله ریسک توجه ویژه ای دارد. ریسک‌ها در جهان پرتلاش، وجود دارند و هنگامی که ما فعالیت‌های مان را سرعت می‌بخشیم، یا بیشتر از حد موجود می‌خواهیم انجام دهیم بیشتر ظاهر می‌شوند. کسب منافع زیاد و انجام برخی فعالیت‌های احساسی و پرهیجان در زمینه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی و حتی سیاسی، ممکن است ما را چنان دچار غفلت نماید که نتوانیم از خطراتی که مارا تهدید می‌نمایند آگاهی یابیم. به همین دلیل است که هنگام تصمیم‌گیری یا انتخاب گزینه ای از میان چند گزینه، همواره با در نظر گرفتن تمامی جوانب و بررسی فرصت‌ها و تهدیدها و همچنین توجه ویژه به نقاط ضعف و قوت، در ارزیابی شرایط موجود و منابع محدود رویکردی محتاطانه در پیش می‌گیریم و در هر مرحله عملیاتی نمودن امور با اخذ باز خورد و انجام کنترل‌های لازم سعی می‌کنیم کمترین خطا و انحراف از شرایط پیش بینی شده را بدست بیاوریم و با استفاده از تجارب اخذ شده در هریک از مراحل، مراحل بعدی را با کمترین انحراف در پیش بگیریم. در ابعاد بزرگتر به منظور مدیریت و اداره امور سازمان از همین ابزار و تکنیک بهره می‌گیریم. چراکه با توجه به بیانیه مأموریت سازمان و رسالت تدوین شده آن که اهدافی بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت برای مدیران سازمان تعریف کرده، به منظور دست یابی به هدف نهایی از برنامه‌های استراتژیک مختلف بهره می‌بریم تا انحراف از شرایط پیش‌بینی شده که گویای ریسک موجود در سازمان است به حداقل ممکن برسد.

از این روست که اهمیت ریسک در تمامی ابعاد زندگی انسان و در تمامی جوامع بشری انکارناپذیر گشته و بر همین اساس در سازمان‌ها، ماهیت فعالیت آنها و فلسفه وجودی شان به گونه ای تعریف شده که در تمامی ابعاد و لایه های تصمیم‌گیری، فرآیند مدیریت ریسک به وضوح قابل رؤیت و محسوس است.

در این راستا شرکت‌های بیمه جایگاه بسیار ویژه ای دارند، چراکه هم در عملیات بیمه‌گری که قبول ریسک بیمه‌گذاران و پذیرش تعهد جبران زیان‌های ناشی از تحقق ریسک‌های بیمه شده است در تعامل جدی با ریسک هستند و هم در سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عایدی که خود از بنیان‌های تامین مالی این شرکت‌هاست با ریسک‌های متعدد برخورد دارند. علاوه بر این بیمه‌گران به عنوان یک سازمان با ریسک‌های متداولی که دیگر سازمان‌ها درگیر آن هستند روبرو می‌باشند.

به همین منظور گروه مولفین این کتاب با در نظر گرفتن نتایج مطالعات و تحقیقات دیگر

اندیشمندان این عرصه ونیز با تکیه بر آموخته‌های خود که حاصل دو دهه کسب علم و تجربه از محضر بزرگان صنعت بیمه کشور است، با هدف بیان مبانی و مفاهیم ریسک و شیوه‌های مدیریت ریسک و برشمردن ابزارهای مواجهه با آن، برآن هستند تا تصویری گویا از فرآیند مدیریت ریسک ارائه نمایند با این امید که چراغی برای دانشجویان و پژوهش‌محوران عرصه این صنعت روشن کنند. و در این راه امیدوارند مخاطبان عزیز، با ارائه نظرات و پیشنهادها‌های سازنده و ارزشمند خود در رفع نواقص و کاستی‌های این حوزه همراهشان باشند.

گروه مولفین

فهرست

۵	پیشگفتار
۱۲	مقدمه
	فصل اول
۱۵	تاریخچه و تعاریف
۱۵	بخش اول: تاریخچه
۱۹	بخش دوم: تعاریف واژگان
۱۹	حادثه
۲۰	مخاطره
۳۰	خطر
۲۱	خسارات فاجعه آمیز
۲۱	ریسک
	فصل دوم
۲۵	ویژگی‌های خطر، ریسک و مخاطره
۲۵	بخش اول: ویژگی‌های خطر
۲۶	خصوصیات خطرهای بیمه پذیر (ریسک‌های بیمه پذیر)
۲۸	بخش دوم: ویژگی‌های ریسک
۳۲	بخش سوم: ویژگی‌های مخاطره
۳۴	بخش چهارم: نگهدارنده (صاحبان) ریسک
۳۴	۱. کارکنان
۳۴	۲. مشتریان (شامل خریداران و مصرف کنندگان)
۳۵	۳. توزیع کنندگان
۳۵	۴. تهیه کنندگان
۳۵	۵. بانک‌ها
۳۶	۶. سهامداران و سرمایه گذاران
۳۶	۷. محیط زیست
۳۶	۸. رقبا (که از رویداد حادثه می توانند تأثیر مثبت ببینند)
	فصل سوم
۳۹	طبقه‌بندی خطر، ریسک و مخاطره
۳۹	بخش اول: طبقه‌بندی خطر
۴۰	۱- خطرهای قهری یا یلایای طبیعی
۴۰	۲- خطرهای تجاری یا بازرگانی
۴۰	۳- خطرهای تکنولوژی
۴۰	۴- خطرهای اجتماعی
۴۱	بخش دوم: طبقه‌بندی ریسک
۴۴	۱- تقسیم بندی انواع ریسک برپایه وضعیت ریسک
۴۴	۱،۱- ریسک‌های حقیقی یا خالص
۴۵	۱،۲- ریسک‌های شرطی یا سوداگرانه
۴۷	۲- تقسیم بندی انواع ریسک بر پایه ماهیت ریسک
۴۷	۲،۱- ریسک‌های عینی

۴۸	۲.۲- ریسک‌های ذهنی
۵۰	۳- تقسیم بندی ریسک بر پایه رابطه آن با سیستم
۵۰	۳.۱- ریسک‌های اصلی
۵۰	۳.۲- ریسک‌های غیر اصلی (ریسک‌های جانبی)
۵۰	۴- تقسیم بندی ریسک بر پایه دامنه ریسک
۵۱	۴.۱- ریسک‌های کلی (اساسی)
۵۱	۴.۲- ریسک‌های جزئی (خاص یا ویژه)
۵۲	۵- تقسیم ریسک‌ها از دیدگاه منشأ حدوث خطر
۵۲	۵.۱- ریسک‌های ارادی
۵۲	۵.۱.۱- ریسک‌های ارادی عمدی
۵۴	۵.۱.۲- ریسک‌های ارادی غیر عمدی
۵۴	۵.۲- ریسک‌های غیر ارادی
۵۴	۶- تقسیم ریسک بر پایه منشأ تأثیر گذار
۵۵	۶.۱- ریسک‌های مالی
۵۵	۶.۱.۱- ریسک نرخ ارز
۵۵	۶.۱.۲- ریسک نرخ سود
۵۵	۶.۱.۳- ریسک اعتباری یا نکول
۵۶	۶.۱.۴- ریسک نقدینگی
۵۶	۶.۱.۵- ریسک عمومی قیمت‌ها
۵۶	۶.۱.۶- ریسک بازار (تغییرات قیمت دارایی‌های مالی)
۵۷	۶.۱.۷- ریسک سرمایه گذاری مجدد
۵۷	۶.۲- ریسک‌های غیرمالی
۵۷	۶.۲.۱- ریسک مدیریت
۵۷	۶.۲.۲- ریسک سیاسی
۵۸	۱.۲.۲.۶- ریسک‌های سیاسی داخلی
۵۸	۲.۲.۲.۶- ریسک‌های سیاسی بین‌المللی
۵۸	۶.۲.۳- ریسک صنعت
۵۹	۶.۲.۴- ریسک عملیاتی
۶۰	۶.۲.۵- ریسک قوانین و مقررات
۶۱	۶.۲.۶- ریسک نیروی انسانی (ریسک منابع انسانی)
۶۱	۶.۲.۷- ریسک بهره برداری
۶۲	۷- تقسیم بندی ریسک بر پایه آثار آن
۶۲	۷.۱- ریسک‌های مالی
۶۳	۷.۲- ریسک‌های غیرمالی
۶۹	بخش سوم: انواع مخاطرات
۶۹	اول مخاطرات فیزیکی
۷۰	دوم مخاطرات غیر فیزیکی
۷۰	(۱) مخاطرات اخلاقی
۷۱	(۲) مخاطرات روانی
۷۲	(۳) مخاطرات قانونی

فصل چهارم

عوامل و عناصر ریسک	۷۳
بخش اول: عوامل ریسک	۷۳
الف - فاکتور اشتغال	۷۴
ب - فاکتورهای قانونی	۷۵
ج - فاکتورهای ایمنی	۷۶
د - فاکتورهای رقابتی	۷۷
ه - فاکتورهای مالی	۷۸
و - فاکتور عملکرد	۷۹
ز - فاکتور برنامه ریزی	۸۰
ح - فاکتور سیاست گذاری	۸۰
بخش دوم: عناصر اصلی ریسک	۸۲
۱- محتوا	۸۲
۲- فعالیت	۸۲
۳- شرایط	۸۲
۴- پیامد	۸۳

فصل پنجم

مدیریت ریسک	۸۵
بخش اول: کلیات	۸۵
امور شش گانه مورد نظر فایول	۸۷
بخش دوم: تعاریف و اهداف مدیریت ریسک	۸۸
اهداف مهم قبل از وقوع خسارت	۸۹
اهداف بعد از وقوع خسارت	۸۹
بخش سوم: آشنایی با فرآیندهای مدیریت ریسک	۹۰
اصول مدیریت ریسک	۹۱

فصل ششم

شناسایی و تشخیص ریسک	۹۳
تکنیکها و روشهای شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک	۹۴
تکنیک اول - بازرسی فیزیکی	۹۶
تکنیک دوم - چک لیست	۹۹
تکنیک سوم - نمودار سازمانی	۱۰۱
تکنیک چهارم - نمودار چرخه تولید	۱۰۲
تکنیک پنجم - تجزیه و تحلیل چه می شود؟ اگر؟	۱۰۳
تکنیک ششم - تجزیه و تحلیل درخت خطا FTA	۱۰۴
تکنیک هفتم - مطالعه عملیات و خطر HAZOP	۱۰۶
تکنیک هشتم - روش HEIST در شناسایی خطای انسانی	۱۰۶
تکنیک نهم - توفان فکری	۱۰۷
تکنیک دهم - روش دلفی	۱۰۹
تکنیک یازدهم - مصاحبه	۱۰۹
تکنیک دوازدهم - تحلیل ستاریو، درخت رویدادها، درخت شکستها	۱۰۹

۱۱۰	تکنیک سیزدهم - ساختار شکست کار ریسک (RBS).....
۱۱۰	تکنیک چهاردهم - نمودار اثر.....
۱۱۰	تکنیک پانزدهم - تحلیل SWOT.....
۱۱۰	تکنیک شانزدهم - ارزیابی ریسک‌ها و شناسایی خطرات به روش ۲D ملبورن.....
	فصل هفتم
۱۱۳	تجزیه و تحلیل ریسک.....
۱۱۶	شدت ریسک.....
۱۱۸	- ریسک فاجعه بار (طبقه ۱).....
۱۱۹	- ریسک بحرانی (طبقه ۲).....
۱۲۰	- ریسک مرزی (طبقه ۳).....
۱۲۱	- ریسک جزئی (طبقه ۴).....
۱۲۳	تواتر ریسک.....
۱۲۷	ماتریس ریسک خطر.....
	فصل هشتم
۱۳۱	ارزیابی ریسک.....
۱۳۳	- ریسک‌های غیر قابل قبول: (A, 1B, 2A, 2B, 2A).....
۱۳۴	- ریسک‌های نامطلوب: (1D, 2C, 2D, 2B, 2C).....
۱۳۴	- ریسک‌های قابل قبول ولی نیاز به تجدید نظر: (1E, 2E, 2D, 2E, 2A, 2B).....
۱۳۵	- ریسک‌های قابل قبول بدون نیاز به تجدید نظر: (1C, 2D, 2E).....
	فصل نهم
۱۳۷	کنترل و مقابله با ریسک.....
۱۳۷	روش‌های مواجهه با ریسک.....
۱۳۸	۱- سر پیچی از ریسک.....
۱۳۹	۲- نگهداری ریسک.....
۱۴۰	۳- کاهش ریسک.....
۱۴۲	۴- انتقال ریسک.....
۱۴۵	کنترل فیزیکی ریسک.....
۱۴۵	بخش اول: پیشگیری از بروز خطر.....
۱۴۵	اهداف پیشگیری از ریسک.....
۱۴۶	الف) اهداف قبل از تحقق ریسک.....
۱۴۷	ب) اهداف پس از وقوع خسارت.....
۱۵۰	بخش دوم: جلوگیری از توسعه خطرو کاهش میزان خسارت.....
۱۵۳	کنترل مالی ریسک.....
۱۵۷	منابع و مآخذ.....

مقدمه

ریسک‌ها در جهان پرتلاش، وجود دارند و هنگامی که ما فعالیتهای مان را سرعت می بخشیم، یا بیشتر از حد موجود می‌خواهیم انجام دهیم ظاهر می‌شوند. کسب منافع زیاد و انجام برخی فعالیت‌های احساسی و پرهیجان در زمینه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی و حتی سیاسی ممکن است ما را چنان دچار غفلت نماید که نتوانیم از خطراتی که ما را تهدید می نمایند آگاهی یابیم. افزایش روزافزون فعالیت‌های تولیدی همچون بهره‌برداری از منابع طبیعی، می‌تواند در نهایت به تهدیدهایی جدی نسبت به منافع عمومی مبدل شوند.

خطرپذیری امری ضروری است که در عرصه زندگی بنا به دلایلی به آن نیاز پیدا می‌شود. این دلایل ممکن است اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و یا فرهنگی باشند. به همین دلیل تعجیبی ندارد که حوزه‌های مختلفی از تئوری سازی و تحقیقات تجربی در رابطه با ریسک وجود دارند. برای مثال، در زمینه‌های اقتصاد، بیمه، ایمنی، ترافیک، بهداشت و تصمیم‌گیری پزشکی، حفاظت صنعتی و سیاستگذاری‌های زیست محیطی می‌توان با حوزه‌های مختلف خطر پذیری روبرو شد. رشته‌های دانشگاهی که در این باره تحقیق می‌کنند عمدتاً عبارتند از: آمار، مهندسی فنی، اقتصاد، روانشناسی و مردم شناسی فرهنگی.

در طول تاریخ مردان و زنان همواره مجبور بوده و هستند که دست به ریسک پذیری بزنند.

ریسک‌ها جزء لاینفک زندگی روزمره بوده‌اند، ولی در زمان‌های اخیر، به نظر می‌رسد که جامعه مدرن به نحو چشمگیری به مسئله ریسک توجه نشان می‌دهد.

جهان نسبت به گذشته بیشتر تحت کنترل و دستکاری انسان قرار گرفته و در نتیجه، اثرات منفی فعالیت‌های فن آورانه به طور بارزی عیان گشته است. به دلیل عدم مطالعات کافی در زمینه این اثرات، تصویر روشنی از وضعیت فرآیندهای حرفه‌ای طبیعت نداریم. تغییرات سریع فن‌آوری و تحولات اجتماعی باعث تضعیف قابلیت پیش‌بینی پذیری زندگی شده‌اند. پیچیدگی اجتماعی و انفجار اطلاعات باعث ایجاد ابهامات و سردرگمی‌های شدیدی شده و فردگرایی، کنترل اجتماعی را تضعیف کرده است. با توجه به تمام این‌ها در مقابل افزایش ثروت و مادیات، تمایل به کسب امنیت بیشتر نیز افزایش یافته است.

انسان مدرن دیگر معتقد نیست که ریسک‌های بزرگ در سرنوشت یا تقدیر او اثرگذار می‌باشند، بلکه از نظر وی ریسک پدیده‌ای قابل بررسی و مدیریت ریسک وظیفه اصلی کسانی است که به استقبال آن می‌روند. سوالات تحقیقی و سیاست گذاری‌های مختلفی در زمینه «ارزیابی ریسک»، «تصمیم‌گیری برای پذیرش ریسک» و «کنترل ریسک» انجام شده است.

برای روانشناسان اینکه چگونه افراد با خطرات شخصی خود روبرو می‌شوند، مورد توجه بوده است. از نظر آنها، ارزیابی ریسک، پذیرش و کنترل آن همگی به هم مربوطاند. ولی اینکه یک اجتماع بزرگتر چگونه با خطرات جمعی و عمومی روبرو می‌شود، امری کاملاً متفاوت است. در این زمینه، نیاز به عواملی چون تحلیل و ارزیابی کارشناسی، ارزیابی و تصمیم‌گیری اجتماعی-سیاسی و همچنین کنترل سازمان یافته ریسک داریم. این سه فعالیت اساسی می‌توانند به وسیله گروه‌های مختلفی که دانش، ارزش‌ها، قدرت تصمیم و توانایی‌های کنترل متفاوتی در خصوص ریسک دارند اجرا شوند.

در واقع، این سه فعالیت در امتداد سه سوال اساسی ذیل است که هر چهار چوب نظری و روش‌شناسی عملی در خصوص ریسک باید پاسخگوی آنها باشد:

- ۱- میزان خطر در یک عمل یا وضعیت چقدر است؟
- ۲- آیا این عمل بیش از حد خطر آفرین نیست؟
- ۳- چقدر می‌توان از میزان خطرناک بودن آن کاست؟

پاسخ به این سوالات مستلزم مفهوم‌سازی و روش‌شناسی برای آن‌ها است تا بتوان به موارد زیر دست یافت:

- ۱- شناسایی ریسک
  - ۲- تحلیل و برآورد ریسک
  - ۳- ارزیابی و تصمیم‌گیری درخصوص پذیرش یا عدم پذیرش ریسک
  - ۴- کنترل موثر ریسک و مدیریت ایمنی عمومی
- ولی طراحی و به کارگیری مفاهیم و روش‌های مناسب کار آسانی نیست، چرا که تنوع ریسک‌ها بسیار است و همچنین گروه‌ها و طرف‌هایی که درگیر آن‌ها هستند، مختلف‌اند. به این ترتیب، نیاز به طبقه‌بندی ریسک‌ها به منظور تنظیم مفاهیم، روش‌ها و دستورالعمل‌های ارزیابی، تصمیم‌گیری و کنترل ریسک کاملاً محسوس است.
- بنابراین، ابزارهای مفهومی و روش‌های ارزیابی، تصمیم‌گیری و کنترل ریسک باید توأم با روش‌های مناسب برای استفاده از این ابزارها و روش‌ها در وضعیت‌های چند مرحله‌ای یا وضعیت‌هایی که طرف‌های مختلفی درگیر هستند، در نظر گرفته شوند.
- در این کتاب سعی گردیده پس از شناخت واژگان در حوزه مدیریت ریسک، خصوصیات، طبقه‌بندی‌ها و نیز عوامل و عناصر شکل‌گیری ریسک مورد توجه و شناخت مجدد قرار گیرد و سپس فرایندهای مدیریت ریسک بصورت جامع بیان گردد.